

Uchwała Nr SO-15/0954/183/2024
Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu
z dnia 23 kwietnia 2024 r.

**w sprawie wyrażenia opinii o sprawozdaniu z wykonania budżetu Miasta i Gminy Trzcianka
za rok 2023 wraz z informacją o stanie mienia Jednostki i objaśnieniami**

Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu, wyznaczony zarządzeniem Nr 16/2023 Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej z dnia 4 września 2023 r., w osobach:

Przewodnicząca	Edyta Zastrow
Członkowie:	Monika Paczyńska
	Marzena Węckowicz

działając na podstawie art. 13 pkt 5 i art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1325) w związku z art. 267 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.) o sprawozdaniu z wykonania budżetu Miasta i Gminy Trzcianka za 2023 rok wraz z informacją o stanie mienia Jednostki i objaśnieniami wyraża

opinię pozytywną z uwagą
zawartą w punkcie III uzasadnienia

Uzasadnienie

Przedmiotem badania, stanowiącym podstawę do wydania niniejszej opinii było sprawozdanie roczne z realizacji budżetu Miasta i Gminy Trzcianka w roku 2023 oraz informacja o stanie mienia Miasta i Gminy Trzcianka (przedłożone tut. Izbie w dniu 28 marca 2024 r. przez Burmistrza).

Skład Orzekający przed wydaniem opinii zapoznał się także z uchwałą budżetową po zmianach wg stanu na dzień 31 grudnia 2023 r., uchwałą w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2023-2035 po zmianach oraz ze sprawozdaniami budżetowymi Jednostki za 2023 rok.

- I. Przedłożone sprawozdanie zawiera część opisową stanowiącą objaśnienia do sprawozdania z wykonania budżetu i część tabelaryczną.
 1. W części opisowej przedstawiono realizację dochodów budżetowych, a w tym: dochodów z podatków i opłat lokalnych, udziałów w podatkach państwowych, dochodów majątkowych, pozostałych dochodów własnych, subwencji ogólnej, dotacji celowych, środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, a także wydatków budżetowych według działów klasyfikacji budżetowej w podziale na wydatki bieżące i majątkowe. Ponadto wskazano: stan zaległości podatkowych oraz czynności podejmowane w celu wyegzekwowania należnych Gminie dochodów, skutki obniżenia górnych stawek podatków. Przedstawiono wydatki realizowane w ramach funduszu sołeckiego. Burmistrz wskazał również środki z Funduszu Pomocy oraz finansowane nimi wydatki na realizację zadań związanych z pomocą obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, odniósł się do środków pochodzących z Funduszu Przeciwdziałania Covid-19, w tym Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych i wydatków nimi finansowanych, przychodów i rozchodów budżetu. Burmistrz poinformował, w jakim zakresie korzystał z upoważnień, które otrzymał od Rady Miejskiej.

2. W części tabelarycznej przedstawiono m.in.:
 - dochody i wydatki w pełnej szczegółowości klasyfikacji budżetowej;
 - zestawienie dochodów i wydatków związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych Gminie ustawami;
 - zestawienie dochodów i wydatków w zakresie zadań realizowanych w drodze umów lub porozumień między js.t.;
 - zestawienie dotacji udzielonych z budżetu Gminy;
 - dochody z tytułu opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz wydatki na realizację zadań określonych w programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz program przeciwdziałania narkomanii;
 - wydatki funduszu sołeckiego;
 - dochody z wpływów z opłat i kar za korzystanie ze środowiska oraz wydatki sfinansowane z tych dochodów;
 - dochody z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz wydatki na finansowanie systemu gospodarowania odpadami;
 - dochody związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej;
 - dochody i wydatki na wydzielonych rachunkach dochodów oświatowych jednostek budżetowych;
 - wydatki finansowane z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych;
 - dochody i wydatki finansowane ze środków pochodzących z Funduszu Przeciwdziałania COVID – 19;
 - dochody i wydatki finansowane ze środków Funduszu Pomocy.
3. W sprawozdaniu z wykonania budżetu w formie tabelarycznej przedstawiono stopień zaawansowania realizacji programów wieloletnich oraz zmiany dokonane w trakcie roku budżetowego w planie wydatków na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych, co spełnia wymogi określone przepisami art. 269 pkt 2 i 3 wymienionej ustawy.
4. W ocenie Składu Orzekającego przedłożone sprawozdanie z wykonania budżetu za 2023 rok spełnia wymogi określone w art. 267 ust. 1 pkt 1 ustawy o finansach publicznych.

II. 1. Na podstawie przeprowadzonego badania Skład Orzekający ustalił, że budżet Miasta i Gminy Trzcianka za rok 2023 został wykonany z deficytem w wysokości 11.461.054,39 zł (przy planowanym deficycie w wysokości 21.704.584,94 zł), bowiem:

- a) dochody zrealizowano w wysokości 141.411.451,37 zł, co stanowi 102,30 % wielkości planowanej, w tym:
 - dochody bieżące wykonano w wysokości 124.699.617,22 zł,
 - dochody majątkowe wykonano w wysokości 16.711.834,15 zł;
- b) wydatki zrealizowano w wysokości 152.872.505,76 zł, co stanowi 95,58 % wielkości planowanej, w tym:
 - wydatki bieżące w wysokości 131.081.655,29 zł,
 - wydatki majątkowe w wysokości 21.790.850,47 zł.

Ze sprawozdania wynika, że wykonane dochody bieżące powiększone o przychody, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 5-8 ustawy są wyższe od wykonanych wydatków bieżących, co spełnia wymogi art. 242 ustawy o finansach publicznych.

2. W roku sprawozdawczym Gmina zrealizowała w pełnej wysokości przychody tytułu z zaciągniętych kredytów i pożyczek w wysokości 11.474.270,00 zł oraz z tytułu spłat pożyczek udzielonych w kwocie 206.021,00 zł.

Ponadto Gmina dysponowała środkami z tytułu:

- wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych w wysokości 6.493.524,05 zł które zostały zaangażowane w budżecie 2023 r. w wysokości 6.350.854,75 zł,
- niewykorzystanych środków pieniężnych, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych w wysokości 2.529.317,04 zł, które zostały zaangażowane w budżecie 2023 r. w wysokości 2.490.103,35 zł,
- przychodów z lokat dokonanych w latach ubiegłych w kwocie 4.180.897,84 zł, które zostały zaangażowane w budżecie 2023 r. w całości.

Rozchody zrealizowano w kwocie 2.997.562,00 zł, które dotyczyły: spłaty rat kredytów i pożyczek oraz wykupu papierów wartościowych w kwocie 2.667.722,00 zł oraz pożyczek udzielonych w kwocie 329.840,00 zł.

3. Z przedłożonego sprawozdania Burmistrza, jak i ze sprawozdania Rb-Z „Kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji” wynika, że zadłużenie Gminy wg stanu na dzień 31 grudnia 2023 roku wynosiło 49.600.745,41 zł, co stanowi 35,08 % wykonanych dochodów.
4. Ze sprawozdania Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych wynika, że na koniec roku 2023 zobowiązania niewymagalne wynosiły 6.713.884,57 zł. Zobowiązania wymagalne nie wystąpiły.
5. Według sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2023 należności na koniec 2023 roku wynosiły 21.727.643,42 zł, w tym zaległości – 15.630.517,89 zł. Burmistrz w sprawozdaniu odniósł się do ww. zaległości oraz poinformował o czynnościach podejmowanych w celu wyegzekwowania dochodów należnych Gminie. Wielkość zaległości na koniec roku 2023 w porównaniu z rokiem 2022 uległa zmniejszeniu o kwotę 300.218,49 zł.
6. Analiza sprawozdania z wykonania budżetu w powiązaniu ze sprawozdaniem budżetowym Rb-28S za 2023 rok wykazała, że suma wydatków wykonanych i zobowiązań (z pominięciem paragrafów wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń) przekracza plan wydatków o kwotę 983.767,33 zł sklasyfikowanych w paragrafach: 2950, 2970, 3030, 4260, 4300, 4360, 4520, 4580, 6050, 6370.

W opinii Składu Orzekającego zaciągnięte zobowiązania mogą znajdować uzasadnienie w upoważnieniach, jakie Burmistrz otrzymał od Rady Miejskiej w uchwale budżetowej oraz w Wieloletniej Prognozie Finansowej.

W uchwale Nr LVII/593/22 Rady Miejskiej Trzcianki z dnia 20 grudnia 2022 r. w sprawie uchwały budżetowej na 2023 rok w § 17 Rada Miejska ustaliła sumę 5.000.000,00 zł, do której Burmistrz mógł samodzielnie zaciągać zobowiązania.

Natomiast w uchwale Nr LVII/592/22 Rady Miejskiej Trzcianki z dnia 20 grudnia 2022 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Trzcianka na lata 2023-2035 Rada Miejska upoważniła Burmistrza w § 3 ust. 1 do zaciągania zobowiązań:

- 1) związanych z realizacją wieloletnich przedsięwzięć do wysokości limitów określonych w załączniku Nr 2 do uchwały;

2) z tytułu umów, których realizacja w roku budżetowym i w latach następnych jest niezbędna dla zapewnienia ciągłości działania gminy i których terminy płatności wykraczają poza rok budżetowy,

oraz w ust. 2 upoważniła do przekazywania uprawnień do zaciągania zobowiązań, o których mowa w ust. 1 kierownikom jednostek organizacyjnych gminy. W zakresie umów określonych w ust. 1 pkt 2 przekazywanie uprawnień może dotyczyć także umów, z których wynikają zobowiązania zaliczane do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 ufp.

Na stronie 55 sprawozdania z wykonania budżetu poinformowano, iż „Zaciągnięte zobowiązania znajdują uzasadnienie w upoważnieniach o których mowa wyżej”.

7. Analiza sprawozdania Rb-28S wykazała, że wykonane wydatki przekraczają plan wydatków na łączną kwotę 0,03 zł, w następujących podziałkach klasyfikacji budżetowej:

Dział	Rozdział	Paragraf	Plan [zł]	Wykonanie [zł]	Przekroczenie [zł]
1	2	3	4	5	6
801	80195	4110	15.226,72	15.226,73	0,01
852	85295	2950	1.598,50	1.598,25	0,02

Z łącznego odczytania art. 44 ust. 1, art. 52 ust. 1 pkt 2 i art. 254 pkt 3 ustawy o finansach publicznych wynika, że wydatki ujęte w budżetach i planach jednostek sektora finansów publicznych mają charakter nieprzekraczalnych limitów oraz, że wydatki publiczne mogą być ponoszone na cele i w wysokości ustalonej w ustawie budżetowej, uchwale budżetowej jednostki samorządu terytorialnego i planie finansowym jednostki sektora finansów publicznych.

8. W wyniku analizy przedłożonych sprawozdań Skład Orzekający stwierdził, że w okresie od początku roku do dnia 31 grudnia 2023 r. dokonano planowanych wydatków przeznaczonych na zapłatę odsetek, kar i odszkodowań:

Dział	Rozdział	Paragraf	Plan	Wykonanie
010	01042	4560	0,53	0,53
700	70004	4600	46 200,00	44 969,42
700	70005	4580	515,05	515,05
700	70005	4590	3 250,00	3 250,00
700	70007	4580	0,51	0,51
750	75023	4580	0,08	0,08
900	90015	4580	4,93	4,93
921	92109	4580	7,00	6,20
921	92195	4560	708,00	707,42

W przedłożonym sprawozdaniu Burmistrz poinformował o przyczynach poniesienia przedmiotowych wydatków.

9. Dochody z tytułu wpływów z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zrealizowano w kwocie 608.478,46 zł (rozdz. 75618 § 0480) oraz z tytułu wpływów z części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym zrealizowano w kwocie 165.827,53 zł (rozdz. 75619 § 0270). Ponadto w przychodach budżetu w § 905 „Przychody jednostek samorządu terytorialnego z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi

w odrębnych ustawach” zostały zaplanowane niewykorzystane w latach wcześniejszych dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w łącznej kwocie 180.000,00 zł. Wydatki związane z realizacją gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnego programu przeciwdziałania narkomanii wykonano w kwocie 718.271,63 zł, z tego wydatki w kwocie 2.872,00 zł zostały poniesione w rozdziale 85149 - Programy polityki zdrowotnej (zgodnie z tabelą Nr 23 do sprawozdania).

Na stronach 99-100 sprawozdania Burmistrz wskazał: *„Wykonanie przychodów w kwocie 219.213,69 zł - środki niewykorzystane w latach ubiegłych. Wprowadzono do budżetu środki w kwocie 180.000,00 zł na realizację zadań profilaktyki. Do wykorzystania w latach następnych pozostaje kwota 39.213,69 zł.”*. *„Na dzień 31 grudnia 2023 roku środki do dyspozycji na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz zwalczanie narkomanii, do wykorzystania w kolejnych latach, wynoszą 275.248,05 zł (środki z 2022 roku w kwocie 39.213,69 zł, nadwyżka środków z 2023 roku w kwocie 236.034,36 zł.”*

- III. Dochody i wydatki związane z funkcjonowaniem systemu gospodarki odpadami wykonane zostały w wysokościach odpowiednio: dochody w kwocie 7.936.271,18 zł, (w tym § 0490 w wysokości 7.854.970,76 zł) i wydatki w kwocie 9.253.393,82 zł (w tym § 4300 w wysokości 9.058.973,86 zł). Zatem uzyskane w roku budżetowym dochody z opłat były niższe niż wydatki poniesione na pokrycie kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi o kwotę 1.317.122,64 zł. Na koniec 2023 roku zaległości z tytułu niewpłaconych w terminie opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyniosły 888.644,59 zł. Zobowiązania niewymagalne wyniosły 605.752,07 zł.

Na podstawie art. 6r ust. 2da ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2024 r. poz. 399) Rada Miejska Trzcianki podjęła uchwałę Nr XLIV/469/21 z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie pokrycia części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych niepochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

W sprawozdaniu podano informacje o wysokościach zrealizowanych w danym roku dochodów z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz wydatków poniesionych na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. Wyszczególniono koszty odbierania odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych, edukacji ekologicznej i obsługi administracyjnej gospodarki odpadami.

Stosownie do przepisu art. 6r ust. 2e ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu gminy ujmuje się informacje o wysokościach zrealizowanych w danym roku dochodów z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz wydatków poniesionych na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi z wyszczególnieniem kosztów, o których mowa w ust. 2-2c, wraz z objaśnieniami dot. poniesionych wydatków. W sprawozdaniu nie zamieszczono informacji, czy poniesiono wydatki na tworzenie i utrzymanie punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych. Zatem wymogi określone w wyżej cytowanym przepisie nie zostały w pełni spełnione. W związku z powyższym Skład Orzekający formułuje uwagę.

- IV. Burmistrz Trzcianki osobnym zarządzeniem przedstawił informację o stanie mienia Jednostki wg stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. zawierającą dane, o których mowa w art. 267 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych. Wykaz mienia obrazuje stan majątku, jaki Jednostka posiada,

jego wartość i zmiany w stanie mienia od dnia złożenia poprzedniej informacji oraz dochody uzyskane z mienia w roku 2023.

Przewodnicząca
Składu Orzekającego

/-/ Edyta Zastrow

Pouczenie: Od opinii zawartej w niniejszej uchwale służy odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszej uchwały.